

bolj borne, a skoro vsaka ima gost sadni vrt; tudi ob potu so sadna drevesa, pa večidel tepke in češplje; oboje drevje je bilo prav polno. Po vrhah vidiš cerkvice, vse iz starih časov, in o vsaki ti vé kak starček kaj povedati. Škoda, da zavaljo vremena nisem mogel tu okoli dalje muditi se.

V dolino nad Krašnjo do vélike „dunajske“ ceste pripeljavši se vidimo, kaj je tukaj voda po deževji zadnje dni škode naredila. Vse je bila zasula s peskom, še most do ceste je bil tako spodrit, da smo morali stopiti z voza in naš kočijaž je z veliko težavo konje in voz čez spravil. Dolina je tu ozka, ob hribu so njive in pašniki, spodaj v nižavi in ravnoti pa le travniki, kateri so pa vsako leto ob deževanju v nevarnosti, ker jih potok večidel s peskom popolnem zasuje. Še celó na cesto, ki je vendar nekoliko viša od travnikov, je bila pridrla voda in nanosila peska, temelja ceste pa nekoliko tu in tam spodkopala. Da tu gospodarji zemljišč skoro vsako leto škodo trpé, je očitno, in zato je prav imel prejšnji poslanec gosp. dekan Toman in za njim sedanji poslanec gosp. Svetec, da sta to nadlogo omenila v deželnem zboru. Kaj se je potem storilo za to, ne vem, vendar se mi zdi, da se je gospodarjem teh zemljišč nekaj davkov odpisalo.

Toda naprej! Kjer smo se pripeljali na cesto, je bilo skoro polovico pota med Krašnjo in Blagovico. Jaz sem bil namenjen v štajarsko stran, toraj je kočijaž pogнал konja navzgor, da smo pridrdrali do Blagovice. Tu smo si najprej ogledali po sedanjem župniku gosp. B. Petriču lepo popravljeno in ozaljšano cerkev, potem se nekaj mudili pri gospodu, tudi mojem uže starem zeló spoštovanem znancu, ki nas je prav vljudno sprejel, in mene vabil, naj bi prenočil pri njem; ker pa me je popotna žila naprej gnala, sem se za prijazno ponudbo zahvalil, dekanova kočija je šla nazaj, meni je pa gospod župnik ponudil drage volje spremljevanje do Št. Ožbolda, česar sem bil jaz na vso moč vesel.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Z Dunaja 13. marca. — 13. dan marca pred 34 leti je še marsikomu v spominu, posebno pri pogledu Dunajčanov. Kaj se je takrat sanjalo posebno mladini, ki je imela še nepokvarjen čut za pravico in prostost! — Kaj bi pa rekel danes človek, ki bi se prebudil po 34 letih in primerjal takratne sanje in njihovo vresničenje, kakoršno se nam kaže! — Mi Slovenci odločno smo napredovali, toda ne s pomočjo naših „liberalnih“ sosednih Nemcev, ampak v kljub vednemu boju z njimi. Glejmo naš jezik v šolah in uradih — vkljub člana XIX državnih ustanovnih postav — kaj vidimo! Obupen, zagrižen boj vse združene nemškutarije zoper naravno pravico vsakega naroda. Najbolj žalosten je še pogled na Istro in Koroško. — Pa pri vseh takih mršavih razmerah ostaja nam Slovencem vendar trdna vera v gotovo, boljšo prihodnost. — Ta teden sem zopet enkrat tako predrzen trditi, da se bodo naše razmere kmalu začele boljšati, vsaj slovenski poslanci storili so po mnogokratnih zaupnih prošnjah in pritožbah odločen korak v ta namen pri izvršilnem odboru zborniške desnice, in temu koraku obeta se uspeh. Nadrobnosti so deloma za zdaj boljše še tajne, govorijo naj od zdaj rajši dejanja; bodi-si uže dobrega ali še ne zadostnega vspeha.

V državnem zboru obravnaval se je proračun poljedelskega in pravosodnega ministerstva. Pri slednjem mahnil je dr. Vošnjak zopet z zasluženó nevoljo po naših nemškutarjih v sodnijah. Ako človek vse to čuje,

moral bi misliti, da taki nemškutarji tudi davkov ne marajo od Slovencev, pa pravijo, da pri plačevanju velja tudi slovenski jezik v uradih. — Pa še stari Karl Rechbauer, ekscelenca, ki se tako rad dá klicati ljudskega moža, se ne sramuje poskušnje, iz starih arhiyov dokazovati, da slovenskega jezika in ljudstva na Štajarskem ni! Naj vendar ta ljudski (?) mož včasih stopi med slovenske Štajarce, tam je živ arhiv Slovencev, in prepričal se bo, da so tudi sodnije morale s Slovenci zmiraj slovensko uradovati, akoravno so morebiti večidel nemško pisarile v veliko škodo na steno pritiskanih Slovencev.

Danes ni javne seje, jutri prične se obravnava finančne postave, in v sredo ali četrtek se bo sprejela. — Posvetovanje nove volilne postave, colne tarife in obrtnijske postave dobro napreduje. — Letos zime tudi tukaj ni, $4\frac{1}{2}$ mesecev imamo skoraj nepretrgano lepo vreme, nič snega, skoraj nič dežja, po polji in vinogradih krog Dunaja vse kmetuje.

V Gorici 12. marcija. — Vse cvete, vse zelení; zdaj, ko to pišem, kaže moj gorkomer v sobi 17 stop. R.; za cel mesec in še več smo gledé na druga leta naprej. Je li to dobro? Bomo videli. — Pisal sem zadnji krat, da je imelo naše „bralno in podporno društvo“ 5. t. m. prvi občni zbor, v katerem si je volilo predsednika in odbor. Predsednik — per acclamationem izvoljen — je voditelj kmetijske šole in deželni poslanec g. Fr. Povše, za podpredsednika si je odbor izbral prof. bogoslovja gosp. dr. Ant. Gregorčiča; tajnik in knjigovodja je g. A. Ferfila, denarničar g. A. Klobučar (kancelist c. k. kmetijske družbe), knjižničar g. Ernest Klavžar, hišni gospodarnik pa g. Just Vuga, drugih odbornikov je še 5 in 3 namestniki. V „sodnijo“, ko bi nastal kak prepir, so izvoljeni gg. prof. Berbuč, dekan (šempeterski), Pet. Kobal in predsednik Povše in še 2 druga. Če se oziramo po svetu, vidimo, da se dandanašnji taka društva, kakor je naše, mnogokrat zlorabijo — v vérskem, političnem in socialnem zmislu — tembolj mora vsacega pravega rodoljuba veseliti, da se je tukajšnjemu društvu posrečilo, izvoliti si tako predsedništvo in tak odbor, da imamo gotovo poročstvo, da pojde vse dobro in to tem bolje, ker misli društvo svoje delovanje z Bogom — sè svečano mašo — pričeti. Društvo šteje do sedaj okoli 150 udov, občnega zbora preteklo nedeljo se jih je udeležilo 60. — Prihodnji torek 14. dne t. m. bo sto let, odkar je papež Pij VI. — potovaje na Dunaj — prišel v Gorico; prišel je (v četrtek) med 3.—4. uro popoldne, prenočil v grof Lanthier-ovem poslopji tik kapele sv. Antona, bil drugi dan zjutraj v Véliki cerkvi pri maši in odpe-ljal se ob 7. uri dopoldne proti Postojni. Na beneško mejo so bili prišli papeža sprejeti in so ga potlej spremljali do Dunaja nuncij mons. Jož. Garampi; naš rojak, državni in dvorni podkancelar grof Kobéncelj, in general Esterhazy. O tej priliki naj povem naslednjo karakteristično (resnično) anekdoto. Na meji avstrijsko-beneški v Nogaredu je čakalo veliko ljudi — naših in Benečanov — papeževega prihoda; na avstrijski strani je stala tudi ena kompanija vojakov. Kakor je uže med mejači navada, nagajali so si naši avstrijski podložniki in beneški republikanci o vsaki priliki; tako so tudi pred papeževim prihodom, bodi-si resno ali za šalo, drugi druge dražili. Neki posestnik iz Cervinjana, Andrej Corona, bil je posebno nagajiv; sred ceste je stal in Benečanom živo dokazoval, koliko več vreden da je avstrijski državlján, ko sv. Marka podložnik. Kar nenadoma pristopi avstrijsk korporal in ga sè sabljo ne prav rahlo opomni, da naj se umakne s ceste. Andrej C. zdajci sluša in, ker so se mu naši in Benečani sme-

jali, zabrusi beneškim polentarjem — kot argumentum ad hominem — te le besede v obraz: „Ali ste videli, kako si znajo naši spoštovanje pridobiti“?! — To vam je bil patriotizem! — Ta patriotizem me spominja našega meščana g. Fr. Marzini-a (ki je nekak goriški „Lueger“). Lansko leto je dobil pravdo proti municipiju, da ne sme zdaj več zahtevati takse 30 gold. od tistih mrličev, ki se nočejo dati pokopati na novem mestnem pokopališču, ampak se dajo peljati drugam. Te dni pa je dognal spet drugo pravdo zadevajočo povračanja stroškov za prihišni tlak, ki ga dá municipij popraviti. Upravna sodnija je razsodila, da tlaka ni dolžan popravljati hišni gospodar, ampak magistrat, kateri od meščanov in vnanjih davke pobira. — „L' Eco del Litorale“ od 12. t. m. je v prepoved dejan.

Iz bližnje okolice ljubljanske 10. marca. — Letošnja zima, ki pa tega imena ne zasluži, je res lepa in mila; če bo pa dobre nasledke imela za nas kmete, to le Bog vé. To pa tudi ni napotilo me do pisanja teh vrstic; neka druga reč mi je potisnila pero v roko, pisanja le malo vajeno, in to je nadloga, katero moramo le mili zimi na rovaš vrezati. To je namreč silna množina potepuhov in mladih, čvrstih beračev, katerih je to zimo skoro toliko, kakor na polji miši. Ta sodrga — med njo so tudi nič vredne ženske — se podnevi potika po vseh kotih, krade, če more, zvečer pa nam pride v hišo in prosi — ne! — kar naravnost zahteva večerje in prenočišča. Kaj li more kmet! Ali bo tacega korenjaka odpojal? Saj si potem še svest ni, da bi mu ponoči ne zažgal. Ti so hujši od ciganov. Nekateri se podajo zvečer v mesto, menda zato, ker jim podnevi policija ne diši. Zvečer in ponoči so pred njo menda bolj varni, ker sem sam v Ljubljani videl potepuha, kateri je dopoldne pri nas strahoval ženske, da je dobil, kar je hotel imeti, ko je prišel v gostilnico, v kateri sem jaz bil, ter tožil in lagal gostom, češ, da je bolan in ga niso hoteli vzeti v bolnišnico, pa da zdaj nima kje prenočiti. Največ je take sodrge pod Golovcem in okoli Tivolija; to sem sam videl in mislim, da tudi marsikak Ljubljčan, ki hodi tje na sprehod. Ti potepuhi so tako drzni in videti tako pogumni, da se jih marsikdo boji. Od kod so se vzeli, ne vem, a to rečem, da jih nobeno zimo ni bilo toliko, ko letos. Morda so v hujših zimah sedeli na „Žabjeku“. Včeraj sem v Ljubljani slišal in tudi nekaj bral, da je ministerstvo poslalo o tej zadevi vsem okrajnim glavarstvom nov opomin, naj ravnaajo oestro po postavi zoper vlačugarje; nadjam se in gotovo z mano vred vsa ljubljanska okolica, da je tak ukaz prejelo tudi sl. okrajno glavarstvo ljubljanske in da ga ne bo v koš vrglo.

Dostavek vredništva. Tudi v Ljubljani, v mestu, čutimo to nadlogo, posebno po stranskih ulicah. To je uže kar eksekucija. Pred moškimi imajo taki cigani, ki pa večidel uže od daleč po „šnopsu“ smrde, še nekaj strahu, pred ženskami pa nič. Po gostilnicah in kavarnah smo jih pa tudi mi uže o ponočnem času večkrat videli prav nadležne, kar se je nam čisto novo zdelo. Ob gorkih dnevih spé v hosti, proti večeru pa jih vidiš vračati se v mesto na rop; vzlasti Tivoli je njihov paradiž ali pa shajališče. Tudi mi toraj želimo, da bi ljubljansko okrajno glavarstvo novega ukaza ministerstva ne vrglo v koš in da bomo po okolici ljubljanski, posebno ob gozdu pod Turnom, večkrat videli žandarje in da ti ne bodo tako malo radovedni, kakor so do sedaj.

Iz Razdrtega 12. marca. — V noči med 8. in 9. t. m. vkrađenih je bilo tukajšnjemu posestniku H. K. 21 lepih mladih jablanic, katere je kupil leta 1879. v drevesnici na Slapu. Prvo leto, ko jih je kupil, v kra-

denih bilo mu je 27, toraj v treh letih 48. Drevesca so vsa visoko debelnata, po dvakrat cepljena, do 2 m. visoka, obrezana prav na kratko. Odnešena bila so skoro gotovo proti Potočam ali Dolenji vasi, morda v Sežano ali celó v Trst. Ako bi bilo komu znano, kdo bi bil jih kupil, naj blagovoli naznaniti tukajšnjemu županstvu.

Iz Ljubljane. — V današnjem listu razgllašamo oklic odbora za spomenik dr. Jan. Bleiweisu vitezu Trsteniškemu. Ta odbor je sestavljen iz odličnih mož vseh stanov ljubljanskega mesta, toraj je tudi to uže porok, da bo njegov klic po vseh slovenskih pokrajinah našel živahen odmev.

— (*Za slovenski jezik pri uradih*) so jele slovenske občine pošiljati prošnje do državne zbornice. To je prava pot, le to želimo, da bi jo pridneje in obilneje nastopale naše občine, da vsaj ne bo mogel v državnem zboru zopet kdo reči, da slovenskega jezika celó ni ali da je še le zdaj iznajden.

— (*Društvo „Narodni dom“*) razpošilja zdaj oklic za nabiranje darov častiti duhovščini slovenski. Mi tega oklica ne moremo vsega ponatisniti — nekaj zavoljo prepičlega prostora, nekaj pa zato, ker ga bo vsak, komur je namenjen, tako v roke dobil. — Nabiranje darov za „dom“ prav veselo napreduje ne le v Ljubljani in po mestih, marveč, kakor se nam poroča, tudi po deželi. — Društvo „Sokol“ je darovalo iz svoje blagajnice 400 gold. „domu“.

— (*Beseda*) v čitalnici je bila v nedeljo večer prav dobro obiskovana, tudi gospod deželni predsednik nas je počastil s svojo navzočnostjo. Obnesla se je tudi v drugem obziru, izvzemši morda moške zbore, ki so bili, čeravno gladki, vendar preslabi v številu pevcev. To-liko lepše pa so bile druge pevske točke, posebno sekstet iz opere „Lucia di Lamermoor“, ki se je po splošnem burnem plosku morala ponoviti. Pevci in pevki (gospa Svetkova in gospodična Namretova) zaslužijo vso pehvalo, katero so tudi obilno želi. Igra „Pol vina pol vode“ je gladko tekla in dobro zabavala občinstvo, igralci so bili kos svojim nalogam.

— (*Vabilo k popularno-znanstvenim predavanjem*), ki bodo v dvorani ljubljanske čitalnice na korist fondu za spomenik Valentina Mandelca. Program: 19. marca: dr. Ivan Tavčar — „O poeziji Simona Jenka“. 26. marca: dr. Val. Zarnik — „V treh tednih od Pontebe do Vezuva“. 2. aprila: Ivan Hribar — „Aleksander Sergjevič Puškin in njegove poezije“. — Začetek točno ob 11. uri. Vstopnine za ves cikel po 1 gold. za osobo, po 2 gold. za rodbino treh osob, potem vstopnice za dijake po 60 krajc. dobivajo se v narodni čitalnici, národni tiskarni in pri gospodu Josipu Gebi, urarju v Slonovih ulicah. — Vstopnice k posameznim predavanjem pri blagajnici po 50 kr.

 Kdor še ni prišel po ruski lan in se je naročil na nj, naj hitro pride po-nj.

Oznaniło.

Da se po trtah ne zatrosi trtna uš in po ukazu c. k. ministerstva kmetijstva od dne 7. marca t. l., št. 109, bodi prav ostro svarjeno pred nakupovanjem tujih trt, — s sklicevanjem na določbe postave od 3. aprila l. 1875., drž. zak. štev. 61, in na naredbo ministerstva od 16. marca 1880., drž. zak. št. 29.

C. kr. deželna vlada Kranjska
v Ljubljani dne 8. marca 1882.